

INSECTEN ©Anne

Na het mislukken van haar huwelijk belandt Arenda op een camping in Pompeji. De mysterieuze gebeurtenissen daar maken haar problemen echter enkel groter.

Hoofdstuk I

Een klap stoorde me in mijn gedachten over wat ik nu eigenlijk aan het doen was en of ik op deze manier niet alles definitief kapot maakte. De man tegenover me ging weer zitten en rolde de krant weer uit, zodat het nieuws langs mijn blik flitste.

"Sorry, maar er zat hier een mug," zei hij. Ik zag er blijkbaar nogal verschrikt uit, want hij glimlachte geruststellend tegen me. Stil maar, kind, het onweer is zo voorbij, wacht maar. Ik kon het hem bijna horen zeggen, maar dat was gewoon fantasie. Het was dezelfde fantasie die het leven voor anderen met mij onmogelijk maakte, althans, dat beweerde Mark altijd. Hij zei ook wel meer over me en het was zelden iets goeds.

"Heeft u er bezwaar tegen als ik een raampje open zet?"

Ik schudde nee, het was een beetje benauwd hier dus frisse lucht kon geen kwaad. Voor het eerst nam ik de man tegenover me goed op. Mark zou dat een wonder noemen, omdat deze medereiziger zeker niet lelijk was. Hij had donker haar en was gebruid alsof hij al op vakantie geweest was. Hij droeg een lichtgekleurde zomer broek en een sportief shirt in een bijpassende kleur kaki. Hij maakte over het geheel een vlotte indruk. Vluchtig keek ik naar zijn handen, er was geen ring te zien.

In Utrecht was hij gelijk met mij ingestapt en we waren de enige twee passagiers in de coupé met couchettes. Dat zou niet lang meer duren, want volgens de gereserveerde kaartjes zouden er op het volgende station vier passagiers bij komen, die net als wij eindbestemming Napels hadden. Ik keek op mijn horloge en zag dat het pas tien over vier was. In Napels zouden we pas de volgende dag aankomen volgens het spoorboekje. Ik hoopte maar dat er geen vertraging zou zijn, want Napels was niet mijn eindbestemming.

"Nog een heel eind, hè."

Hij knikte naar mijn horloge. Ik zette alle beschuldigingen van Mark van me af en probeerde normaal te reageren.

"We kunnen gelukkig een groot gedeelte van de reis slapen."

"Dat is niet altijd een voordeel," Hij grinnikte terwijl zijn ogen me lachend aankeken, "Ik was eens op reis naar Oostenrijk en had ook een slaaptrein genomen, net als nu. We waren 's avonds laat in Innsbruck. Ik kocht een blikje bier en gooide dat verfrommeld op het perron alvorens ik mijn slaapbank opzocht. Die nacht sliep ik heerlijk. Toen ik wakker werd, stonden we stil en ik vroeg me af waar we zouden zijn. Goed, ik keek naar buiten om een glimp van het een of andere bord op te vangen, zie ik ineens dat bierblikje nog liggen. Had die trein het één of andere mankement, zodat we de hele nacht in Innsbruck hadden stilgestaan."

Ik lachte met hem mee.

"Hopelijk gebeurt dat nu niet, ik heb niet zoveel eten bij me en deze slaaptrein heeft geen buffet of zoiets."

"Geen ramp, op veel stations in het buitenland lopen ze met etenswaren langs de trein."

"Alleen peperduur."

"Oké, maar geld kun je niet eten. Het is inderdaad wel zo handig om zelf iets mee te nemen, brood, wat te drinken en zo. Mijn moeder heeft zelfs een appeltaartje voor onderweg gebakken."

Ik mocht hem wel. De meeste mannen in treinen, en ik had al in vele treinen gezeten, hadden zo'n bepaalde manier van kijken, die hij helemaal niet had. Ook ging het gesprek gewoonlijk vooral over vrouwen en mannen en werden er zoutloze complimentjes gegeven. Waren alle Nederlandse vrouwen zo mooi? Ik probeerde altijd weer om met iemand een normaal gesprek aan te knopen, omdat dat soms het reizen kon veraangenamen, maar meestal liep dat op vervelende opmerkingen uit. Mark had me dikwijls verweten, dat het me om die aandacht te doen was, maar... oh hemel, ik moest eens ophouden om constant aan Mark te denken.

"Echt een hele appeltaart?"

"Ja, en ik krijg hem met geen mogelijkheid op. Wil je soms een stukje?"

"Nou gráág, als je echt teveel hebt..."

Ik was gek op appel en rozijnen, dus dat zat wel goed. Hij ging op de bank staan en haalde zijn rugzak tevoorschijn, een enorm blauw ding. Mijn rode had ernaast

gelegen, het viertal, dat later nog zou komen, moest ons wel voor een stel houden, dat samen op vakantie ging. Bovenin, gehuld in een plastic zakje, zat de taart. Hij klapte het tafeltje uit en zette het ding triomfantelijk op tafel.

Hoewel hij ouder dan ik was, ik schatte hem toch zeker dertig, had hij iets jeugdigs, bijna kinderlijks over zich, wat mij wel aansprak. De mensen taxeerden mij ook altijd veel te jong. Het had niets met uiterlijk te maken, want als ik mijn gedrag aanpaste, raadden ze wel de juiste leeftijd. Het was puur hoe ik me opstelde. Zo ging ik overal op in, dat schenen veel mensen als kinderlijk te ervaren. Misschien was het zo dat volwassenen een heleboel spontaniteit verloren door de manier waarop anderen vaak op openhartigheid reageerden. Ik had ook al een heleboel negatieve reacties gehad, maar pleegde me daar weinig van aan te trekken. Mijn ervaring was dat een heleboel mensen juist blij waren als je je niet zo gereserveerd opstelde.

De man tegenover me deelde die opvatting zo te zien.

"Aansnijden signora?"

Hij haalde een zakmes tevoorschijn waar eveneens een blikopener en een kurketrekker aan zaten. Misschien had hij wel bij de padvinderij gezeten? Ik probeerde me hem voor te stellen in een korte broek met een rood sjaaltje om zijn hals. Mark zou zeggen dat ik veel te snel was met mijn conclusies. Wat kende ik die man tenslotte? Ik wist niet eens hoe hij heette.

De taartpunt werd me op een schone zakdoek aangereikt. Hij had wel van alles bij zich. De twee pannetjes aan zijn rugzak maakten bij iedere bocht een klepperend geluid dat me aan de magere Hein deed denken. De dood, zoals hij in een boek werd afgebeeld, leek me als kind een spookachtig, maar onschadelijk wezen. Wat kon zo'n wandelend knekelhuis nu aanrichten? Pas later leerde ik de dood zien als iets abstracts, iets waar je weinig tegen kunt doen. Als kind was ik te ongehoorzaam om mee te gaan wanneer een geraamte dat zo nodig wilde.

"Waar denk je aan?" vroeg mijn gezelschap. Hij zat me vrolijk gade te slaan. In zijn ogen kon ik niets van broeierigheid ontdekken, dus het was niet moeilijk openhartig te blijven.

"Aan de dood van Pierlala," zei ik.

Hij schaterde het uit.

"Ben je geïnteresseerd in de poppenkast, of doet mijn taart je aan Katrijn denken?"

"Je taart is heerlijk. Nee, het zijn de pannen die me aan een knekelhuis doen denken."

"Hopelijk maakt het je niet bang, met het onweer erbij," Hij grinnikte, "Ben je bang voor de dood?"

Het leek erop dat dit één van die persoonlijke gesprekken zou worden die je met wildvreemden soms kan voeren. Ik praatte gemakkelijk met mensen die ik totaal niet kende. Dit werd anders wanneer je er rekening mee moest gaan houden of je iemands gevoelens niet kwetste en dat soort onzin. Ik had onderhand geleerd dat

je je daar behoorlijk mee in de vingers kon snijden. Onbekenden hadden dat dilemma niet, hetgeen de conversatie aanmerkelijk veraangenaamde.

"Niet meer, althans niet zo dat ik griezel bij het idee. Ik heb geen zin om dood te gaan, daarvoor heb ik veel te weinig van de wereld gezien. Vroeger was ik het echter wel. Ik moet een jaar of dertien zijn geweest toen we over de dood gingen praten en nadenken. Ik hoorde over zelfmoord en mensen die op jeugdige leeftijd stierven. Toen raakte ik er echt een tijdje door geobsedeerd. Ik was doodsbang onverwachts de pijp uit te gaan en stak heel voorzichtig over bij zebra's en zo. Ja, lach er maar om, dat doe ik nu ook."

"Toch zit er wel een kern van waarheid in," zei hij, hij lachte niet, "Een ongeluk zit in een klein hoekje. Als je leest wat er allemaal voor rotzooi in de zee wordt gegooid... Of wat er allemaal onder nieuwbouwwijken zit, zodat er ineens allerlei miskramen optreden... Dan twijfel je aan de wereld."

"Het is niet Magere Hein, die over het leven beslist. Het zijn de chemische bedrijven en de automobilisten," begon ik over mijn stokpaardje. Hij was het met me eens dat de mensen uit pure hebzucht niet langer dachten aan de consequenties op langere termijn.

Ik vond hem aardig. De reis zou verkort worden, zoals ik al gehoopt had. We waren niet stuk gelopen op de gewoonlijke lege frasen als 'Waar kom je vandaan' en 'Waar ga je naar toe', waarna beide partijen weer zwijgend uit het raam keken, zich beiden afvragend wat er verder gezegd zou kunnen worden. Mark zou vragen hoe ik iemand nu aardig kon vinden, zonder dat ik iets van hem af wist. Maar daar was ik het niet mee eens. Juist in een discussie kon je iemand beter leren kennen, omdat je zo iemands mening te weten kwam. Wat kon mij het schelen of hij uit Alkmaar of Zwolle kwam, of hij Jan of Piet heette en of hij naar Milaan ging of naar Pisa. Hij veranderde er zelf toch zeker niet door?

"Ben jij bang voor de dood?" informeerde ik op mijn beurt.

"Nee, dat ben ik niet," zei hij direct, "Voor mij hoort de dood bij het leven, net zoals eten en slapen. Zo sterft iedereen een keer. Maar ik heb liever een korte dood, en, dat klinkt misschien vreemd, een doelmatige dood."

"Hoe bedoel je dat? Sterven met een doel?"

"Dat is een voorbeeld. Zo heb ik bewondering voor hongerstakingen. Ook al is het soms nutteloos, ze hebben een ideaal voor ogen dat verwezenlijkt dient te worden en houden daar aan vast. Na verloop van tijd bereiken ze vaak hun doel en dan heb je niet vergeefs geleefd."

Ik was het daar niet mee eens. Naar mijn mening kon je beter als levensdoel hebben om jezelf en je naasten gelukkig te maken dan dat je je door een soort chantage politieke besluiten tracht uit te lokken. Maar zo gemakkelijk lag het voor hen echter vaak niet.

"Je moet dan wel erg aan je ideaal gehecht zijn."

"Iedereen heeft een ideaal waarvoor hij zou willen sterven," zei hij met grote stelligheid. Ik vermoedde dat hij in God geloofde en gaf geen antwoord. Discussies over het geloof liepen meestal uit op een soort ruzie, omdat er geen compromis te vinden leek. Je kon tenslotte niet zeggen dat God een beetje bestond. De man glimlachte.

"Wat denk je nu? Dat jij het niet hebt?"

"Zoiets. Ik zou voor geen ideaal willen sterven, alleen van ouderdom."

"Dan ken je geen liefde," was zijn simpele antwoord. Hij had wel een beetje gelijk; al vroeg ik me af of ik mijn leven ooit voor Mark had willen geven, toen we nog samen gelukkig waren. Het was maar goed dat die vraag nooit aan de orde was gekomen, want ik zou geen antwoord geweten hebben.

"Misschien niet."

Hij keek me opletterend aan. Ik vroeg me af of ik vanaf dat moment prooi zou worden in plaats van reisgenote, maar dat viel mee.

"Kom, laten we wat minder ernstig worden, want ik wil je heus geen complexen aanpraten."

"Dat lukt je ook niet. Ze verwijten me altijd dat ik me nooit iets van kritiek aantrek."

"Zo, een weerspanning vrouwspersoon," grinnikte hij, "Ga je ook door naar Napels?"

"Ja, daar stap ik over."

"Ik ook. Ik ga dan met het lokale treintje naar Pompeï, waar ik een tijd ga kamperen. Ik verheug me er echt op! Een tijd terug was ik er met een excursie en dat maakte zoveel indruk dat ik er absoluut opnieuw heen wilde. En dat doe ik nu."

Hij ging wat gemakkelijker zitten en wierp een afwezige blik naar buiten alsof hij de opgegraven fundamente al voor zich zag. Het was wel toevallig dat hij precies dezelfde bestemming had als ik. Niet dat ik van plan was om al mijn vrije weken tussen de brokstukken door te brengen, maar ik wilde er wel mijn tocht beginnen."

"Ik ga ook naar Pompeï, daarna wil ik Napels pas bekijken, Rome, Florence, Ravenna, kortom de mooiste steden van Noord-Italië. Ik ben daar nog nooit geweest, dus het wordt wel eens tijd."

"Ga je nu meteen naar Pompeï?"

"Ja."

"Gezellig!" Hij knikte me toe, maar wilde niet vertellen, wat ik van het oude stadje kom verwachten, "Nee, dat moet je zelf zien, dan werkt de betovering het beste. Ik verklap niets."

Toen de vier andere mensen instapten, waren we zo in gesprek, dat mijn verwachting uitkwam en ze ons inderdaad mevrouw en meneer noemden. Het was een familie met twee kinderen, de zoon schatte ik veertien, het meisje twaalf en ze moesten spoedig naar bed.

"Vindt u het goed, als de kinderen bovenin liggen, dan kunnen ze alvast slapen."

'Mijn man' en ik hadden geen bezwaar en zagen toe, hoe de couchettes opgemaakt werden. Daartussen kwam het netje.

"Als ze er tegelijk inrollen, wordt dat een enorme botsing."

"Liever een botsing, dan een val op de grond."

Het werd stil in de coupé. Het echtpaar zat te lezen, nadat de kinderen omhoog geklommen waren. Ze zouden voorlopig nog niet slapen, het was nog licht met de gordijnen open. Ik staaarde naar het heuvelachtige landschap en begon voor de eerste keer die dag Mark te missen. Kwam het door die opmerking, dat ik de liefde niet kende of was het gewoon waar, dat je in de schemering sneller ging piekeren?

Ik was blij, dat de man ook naar Pompeï ging. Hij zou me de afleiding geven, die ik hard nodig had. De vakantie was verdorie als zodanig bedoeld en wat deed ik? Denken aan Mark en de mogelijkheid om alsnog een oplossing te vinden. Alsof we die dan niet lang geleden hadden moeten verzinnen!

"Problemen?" fluisterde mijn overbuurman. Ik keek opzij en zag dat het lezende echtpaar niets gehoord had.

"Ja," zei ik even zacht, "Hoe heet je?"

"Castor de Bruine."

Hij vroeg de mijne en daarna kon de komedie voortgezet worden. Castor deed zijn best.

"Lieve, ben je nog niet moe?"

Ik giechelde omdat het zo belachelijk klonk. Welke moderne man zei er tegenwoordig nog 'lieve' tegen zijn vrouw? Castor was vast niet getrouwd, anders zou hij wel beter weten. Bovendien had ik al gezien dat zijn ringvinger kaal was.

"Nee hoor, schat," antwoordde ik, "Ik kijk liever naar het landschap buiten."

"We kunnen onze conversatie toch voortzetten?"

"Natuurlijk, maar daar hoef ik je toch niet bij aan te kijken? Des te eerder raak je op elkaar uitgekeken en dat zou je toch niet willen?"

"Je hebt gelijk. Bovendien kan ik je gezicht wel dromen."

Zou Mark me herinneren? Zou hij mijn gezicht kunnen dromen? Ik hoopte het. Hij moest toch ook dat gevoel van leegte hebben. Of zou hij berusten? Wilde hij me al langer kwijt? Ik moest mezelf toch eens overtuigen van het feit dat het zo had moeten lopen. We hadden niet op de oude voet verder kunnen gaan zonder dat er een verschrikkelijke ruzie was gekomen. Ik moest weggaan om mezelf te redden en om mijn vrijheid te heroveren. Waarom twijfelde ik daar dan desondanks aan? Zelfs mijn moeder had me gezegd dat ik er goed aan had gedaan. Moest ik mezelf alsnog overtuigen?

Het gesprek vlotte niet meer, omdat we wisten dat we stil moesten zijn vanwege de kinderen. Castor probeerde het nog fluisterend.

"Een vermoeiende reis zal dit niet worden. Zeker als we zo vroeg beginnen met slapen."

"Vergis je niet. Ze zijn vast voor dag en dauw weer wakker."

"Zo, dat weet je goed. Heb je zelf kinderen?"

"Nee," antwoordde ik. Hij had mijn ring blijkbaar gezien. Waarom deed ik hem ook niet af? Ik had tijden gehad dat ik het ding uit protest niet droeg, maar het viel me altijd zwaar. Bovendien had het nooit de gewenste uitwerking gehad, want Mark scheen het niet te zien of te willen zien. Het was zinloos. De ring symboliseerde een band die niet aanwezig was. Het was louter een sieraad en... een keten. Ik verdacht Mark ervan het als een boei te gebruiken om me vast te houden. Ik moest hem gehoorzamen, ik was zijn vrouw en niet het eigendom van een ander. Hij gebruikte het om me trouw af te dwingen. Trouw waaraan, in hemelsnaam?

Omdat ik niet gewend was te onderdrukken wat ik wilde doen, trok ik het gewraakte voorwerp van mijn vinger en stopte het in mijn tas. Castor keek me verbaasd aan, de dame schuin tegenover me keek snel van hem naar mij. Zij snapte er ook niets meer van. Buiten was het onweer opgehouden en het regende. Ik voelde me minder bevrijd dan ik verwacht had.

"Getrouwd of gescheiden?" informeerde Castor zachtjes, wilde hij de schijn nog ophouden? Dat kon, ik vond het wel leuk om toneel te spelen als een kind dat de mensen voor de gek houdt.

"Beiden."

Met dat antwoord kon hij geen kant op. Het vermaakte me; het was ook leuk om hém voor de gek te houden. Het maakte me eenzaam, maar vrolijk tegelijk.

"Gehuwd, maar alleen op reis,"

Castor was niet voor één gat te vangen.

"Grote ruzie gehad?"

Wat bezielde me eigenlijk om mijn ziel en zaligheid bij deze man uit te storten?

Toch was het prettig om met deze onbekende te spreken, ik zou hem waarschijnlijk nooit meer terug zien, hetgeen ook een veilig idee was.

"Nee, eigenlijk niet. Het is gewoon vanzelf doodgebloed."

Doodgebloed ja, als een wond die steeds maar open wordt gemaakt. Dat gebeurde niet hardhandig maar vriendelijk, zodat je er tenslotte aan wende. Een bloedeloos lichaam kon niet leven. Een huwelijk zonder liefde en acceptatie was ook tot een voortijdig einde gedoemd. "Aha, en dit is je eerste reis alleen, wat ga je doen? De bloemetjes buiten zetten in Pompeï?"

"Ik heb geen idee, ik kan de stenen moeilijk laten dansen."

"Er is wel meer in Pompeï dan stenen alleen, mensen, geheimen, en dan heb je de hagedissen nog."

"Denk je dat die kunnen dansen?"

We lachten samen. Ik zag in plaats van de regen buiten een kring van slanke lichaampjes, opgeheven op de achterpootjes, badend in het intense zonlicht van de stralende zon. Ze hupten vrolijk op en neer op de maat van mijn geklap.

"Toch wil ik meer van Italië zien dan de hagedissen alleen. Wat ga jij doen, blijf je in de buurt van Napels hangen?"

"Sterker nog, ik blijf tussen de fundamenten rondscharrelen."

"Je bent een amateur archeoloog of een geschiedkundige?" "Welnee, ik houd van de stad, van de sfeer die er leeft. De geheimen die nog opgesloten zitten in de muren van de huizen. Je leeft er anders, veel intenser dan in Nederland."

"De bloemetjes buiten zetten is een Italiaanse gewoonte."

"Nee, dat is geen gewoonte. Als een Nederlander de bloemetjes buiten zet, doet hij dit incidenteel. Voor de Italiaan is het een levenswijze."

"Je weet er aardig wat vanaf."

"Ja. Ik kom vrij vaak in Italië, vandaar."

Eén van de kinderen draaide zich moeizaam op een andere zij en als bij afspraak hielden we onze mond dicht. Het waren soms kleine dingen die je een schuldig geweten bezorgden. Mark was daar goed in geweest. Toen ik op vakantie ging, had hij me duidelijk laten voelen dat ik de band voorgoed verbrak. ook al hadden we al lange tijd ruzie, ik was degene die het huwelijk vergooide door met mijn koffer de deur uit te gaan. Ik had me tegen zijn woorden verzet, maar ze waren toch in mijn hoofd blijven hangen. Mijn humeur sloeg om, zoals dat bij mij wel vaker van de ene op de andere minuut ging. Ik deelde Castor mee dat ik ook naar bed ging en mijn woorden werden het sein voor een algeheel opbreken van de zitting. Een half uur later was de nacht aangebroken in onze coupé.

Hoofdstuk II

Het was alsof een enorme spin me te pakken had en ik een gevecht moest leveren met zijn poten. Het web, dat hij geweven had, lag als een valnet om me heen. Kon ik nog weggomen? Het was aardedonker om me heen, ik had de neiging om een blinddoek van mijn ogen weg te rukken, maar ze waren vrij. Voort moest ik, alsmar voort. De angst in mijn hart dreef me vooruit. Het was maar goed dat ik de weg kende, anders zou ik over vele stenen gestruikeld zijn. Automatisch remde ik af bij de kruising. Het was al laat, in het huis van Arrius was alles doodstil. Ik bleef staan en luisterde, mijn hoofd draaiend in de richting waarvan ik gekomen was. Met de koude wind kwamen vage klanken mee, maar het leek niet alsof ze steeds harder werden. Toch was ik als de dood dat ze me achterna zouden komen. Een spin doorkruiste zijn web om de prooi te vinden en ik wilde vluchten! Het gevoel dat dit onmogelijk was, viel plotseling over me als een onbekende aanvaller. Mijn benen konden geen stap meer verzetten. Ik stond daar als versteend. Mijn haastig omgeslagen mantel wapperde langs me heen, als een soort aanmoediging. Voort, ga voort! Mijn ziel wist, dat het zinloos was en dat mijn lichaam zou terugkeren naar mijn hart. Langzaam draaide ik mijn hele gezicht naar de donkere weg toe, die ik achter me had gelaten. Het huis was niet te zien, het was volkomen ingesloten door het web der duisternis. De spin was in een donker hoekje gaan zitten en zou wachten tot ik vrijwillig terugkeerde. Dat was het onafwendbare noodlot. Ik zou me weer bij hem

voegen, wetende wat mij en ook hem te wachten stond, doch niet in staat alleen verder te leven op een andere plaats. Mijn vlucht was een tijdelijke. Nu kon ik nog weg rennen, maar over niet al te lange tijd zou ik langzaam teruglopen, mezelf voor gek verklarend en tegelijk wetend, dat ik niet anders handelen kon. Zonder hart kon je niet leven.

Heel wat langzamer liep ik verder. De poort kwam in zicht en omdat er toch geen voertuigen meer op pad waren, liep ik door de middelste boog de eigenlijke stad in. Nog altijd was ik bang, het was alleen uiterlijk niet meer zichtbaar. Voorbijgangers zouden zich hoogstens afvragen wat ik hier nog zo laat deed, misschien zouden ze het me vragen als het bekenden waren, maar de waarheid antwoorden kon ik niet. De verschrikkingen waren te groot en te onbekend. Niemand zou me geloven en de spin zou lachen en straffen, de bevelen geven en gehoorzaamd worden. Niemand zou me helpen, net zo min als ik geholpen had. Vluchten loste niets op, het leek op het stellen van een daad, maar was in werkelijkheid het uitstellen ervan.

Ik zag de jongen voor me, zijn gebogen hoofd nadat de hulpeloze blik van zijn vader afgeleden was en nu op de grond lag, zijn blonde krullen die bij zijn slapen wat glinsterden van het zweet dat door de kaarsen verlicht werd. Het vuur werd bespiegeld in menselijk water, waarvan af en toe een druppeltje naar beneden gleed om zich kort aan de bevende, bewegende lippen te hechten, alvorens op de grond te vallen. Zijn stem was zacht en aarzelend. Zijn aarzeling werd overwonnen door de wetenschap dat hij wel verder moest gaan. Hij was in het stadium dat we allemaal door hadden moeten maken. Onbewogen gezichten keken toe, afgesloten voor elke emotie, slechts uitdrukkelijk dat er van die zijde geen hulp te verwachten viel.

Hij las. Zijn stem vermengde zich gaandeweg met het gemompel van de anderen. De stemmen vielen niet op, maar vulden tezamen de ruimte. De kaarsen flakkerden door de ademstroom van velen en wierpen bewegende schaduwen op de muren, grotesk en dreigend. De exaltatie was geboren en groeide. Mensen groeiden net als hun donkere schaduwen en werden reuzen zonder beheersing. Het ritmische geklap van handen en voeten was ongeordend maar toch met een dwingende cadans. Het hoge sissen, opdringende lichamen, de laatste glimp van een jongen, wiens ogen nu vol schrik waren opgericht. De ontzetting van de ingewijde zou overgaan in extase.

Ik hoorde de woorden en voelde mijn vrees groeien. De wand tegen mijn rug was de enige veiligheid waaraan ik me kon vastklampen. Men drong op naar mijn plaats. Met gesloten ogen waren de angsten niet uit te bannen, ze werden juist groter. Het niet weten wat er te verwachten viel, het lopen door een aardedonkere sluis met onbekende verschrikkingen was veel angstaanjagender. Ogen relativeren. Ik zag mensen en zij moesten mensen blijven, al traden zij buiten zichzelf en wilden ze mij meeslepen in hun feest van vervoering. Handen grepen me en drongen door mijn kleding. Ze tilden me op en bewogen me naar het midden, waar het centrum was van het web. Ik bewoog me langs de

draden. De handen waren de kleefstof die me erin deden verstrikken. Ik wilde niet leeggezogen worden, zodat mijn levenssappen gebruikt konden worden voor het leven van een ander. De wilde wet van de natuur. Hoe kwam ik hier weg?

De man stond enkele stappen van me vandaan, zijn ogen waren doordringend op me gericht. Was hij een dader of een slachtoffer?

Nu werd het papier, dat van de jongen was afgenomen, aan mij gegeven. Mijn ogen zochten de letters, deden hun best de woorden te begrijpen en te interpreteren. De koele redenatie leek uit mijn hoofd gespoeld door de hysterie, die op het punt stond om uit te barsten. Was het de wijn die we hadden gedronken? Zwaar bonkte het bloed in mijn oren in zijn eigen ritme.

De ogen van de man zogen de mijne naar zich toe. Een klein vliegje in zijn web. Opnieuw de letters. Mijn handen deden pijn door de kracht waarmee de nagels in het vlees drukten. De eerste woorden, mijn stem bleef hangen in de plotselinge stilte. Waren de anderen afzonderlijk te zien of vormden ze één geheel dat op hetzelfde moment tot handeling overgaat? Werd ikzelf er een deel van door het lezen van de tekst die mijn inwijding en mijn einde zouden betekenen?

Wat las ik? Het was me niet mogelijk dat rationeel te bepalen, het was beangstigend, verleidelijk, opwindend en onwerkelijk tegelijk. Woord voor woord, zonder verband te zien tussen al die zaken die er stonden, alleen de wetenschap dat er hierna geen weg meer terug was.

Volledige overgave, opoffering aan de godheid. Een bladluis die ten prooi valt aan de sluipwesp, de scherpe prik, de dood werd ingebracht, Onzichtbaar nog, langzaam vretend aan het lichaam totdat de jonge sluipwespen uit het holle lichaam zouden komen dat hen had gevoed. Ik wilde geen bladluis zijn. Ik was een vlinder die haar vleugels had geschroeid aan de zon en niet meer vliegen kon. Ikarus, maar dan zonder overmoed. De zon was de verleider geweest, die me verlokt had tot de fatale vlucht. De mantel was slechts een schamel vervangingsmiddel voor wat me ontnomen was, wapperend maar niet in staat me te doen verheffen. Ik gebruikte hem tegen de kilte van de nacht. De zon was verdwenen, ik zou ernaar terugkeren, misschien als de ochtend kwam, misschien later. Ik was dom geweest en moest beseffen dat de zon een ieder bindt. Er is niet aan je noodlot te ontkomen. De flauwe opleving van het verzet in me, wat gebeurde er met mij, de immer ongehoorzame? Had men mij getemd? Afgeleid van het papier vond ik de jongen terug, starend naar mij. Ik verwachtte een binding tussen ons, maar merkte dat hij op dit moment een deel van de angst was. Het web plakte aan mijn lichaam of was het angstzweet, dat mijn kleed klam maakte? Dadelijk zou de spin naar me toe komen om een begin aan het einde te maken. Liet ik dit toe? Liet ik me gebruiken voor een doel, waarmee ik me totaal niet verenigen kon? Alles in me kwam in opstand daartegen, ik moest vechten tegen de kleverige draden die me vasthiielden. Ik moest de banden van

angst en gevaar verbreken en wegvliegen. De gil, die door mijn keel gierde, kwam mijn mond niet uit.

Hoofdstuk III

Een vervelend zoemende mug cirkelde in de buurt van mijn oor. Ik dook nog half in slaap dieper weg onder de deken om het bloeddorstige dier te ontwijken. Het gezoem leek plots twee keer zo hard en een toontje hoger, jakkie, ik had hem onder de deken gevangen! Snel ging ik rechtop zitten, mijn hoofd ongenadig stotend aan het bovenste bed. Wel, deze dag begon al goed. Met een zucht ging ik weer liggen. De mug was helaas ontsnapt, terwijl ik hem met plezier hoofdpijn zou hebben bezorgd.

"Wat spook je allemaal uit?" klonk het geamuseerd van de plank tegenover me. Ik kon Castor redelijk onderscheiden ondanks de gesloten gordijnen. Het moest ochtend zijn.

"Ik stoot mijn hoofd."

"Ja, dat hoorde ik."

Hij grinnikte even en keek op zijn horloge. Ik herhaalde het gebaar, het was zes voor half acht. We konden echter niet opstaan zolang onze benedenburen nog languit lagen, dus ik probeerde me een beetje op te rollen en verder te slapen. Het smalle kussen was een beetje opgeschoven en mijn wang plakte tegen het leer aan. Het slapen bleef daarom bij een poging. De plank was harder en smaller dan ik in de nacht had gemerkt, de slaap bracht ècht vergetelheid.

Vandaag zouden we in Napels aankomen, ik vroeg me af wat de dag brengen zou en voelde me niet bijster gelukkig. Alleen zijn had me nooit zo gelegen, misschien was dat één van de redenen, dat ik zo vroeg het huwelijksbootje was ingestapt. Mijn moeder viel bijna om van verbazing, toen ze mijn, of eigenlijk Marks, plannen vernam.

"Jij zei altijd, dat je samen ging wonen!"

Ja, dat was altijd het plan geweest, maar daarvoor moest je wel met z'n tweeën zijn. De man, waar ik tot over mijn oren verliefd op was, zag echter meer in een bruiloft. Echt spijt had ik daar niet van, de dag was werkelijk feestelijk, soms een droom, vooral omdat het mij overkwam. Ik had altijd vol alternatieve ideeën gezeten en de witte bruidsjurk zat daar absoluut niet bij. Mijn moeder stelde het wel op prijs, dat haar enige dochter veilig geborgen was. Of opgeborgen?

Ikzelf stelde me gerust door te denken dat in tijden van nood een scheiding ook zó geregeld was. Een mens ging toch in beide gevallen de deur uit. Het papiertje kwam je vroeg of laat achterna om je er in je nieuwe leven aan te herinneren, dat dit je tweede kans was.

Zou het zo met mij gaan? Een scheiding was nog niet aangevraagd. Mark zou dat ook niet doen. In dit geval moest het initiatief van mij komen. Als ik ertoe

zou besluiten (en wat lette me eigenlijk) was het hopelijk succesvoller dan de andere zaken, waarbij ik het initiatief moest nemen. Nee, daar wilde ik nu helemaal niet aan denken, ook die frustratie was voorbij. Aan het einde van een lange vakantie zou ik mijn besluit nemen, niet eerder. Ik had alle tijd om tot rust te komen en die rust kon ik ook goed gebruiken.

Gestommel onder mij wees erop dat de dag ook voor de benedenburen begonnen was. Pa ging met een toilettas onder zijn arm gekneld in pyjama de deur uit, terwijl ma de dekens begon op de vouwen en het rolgordijn na een vragende blik op mij - ik knikte - omhoog deed.

Castor kwam overeind, zo gebocheld als een oud mannetje. Toen hij het dek wegsloeg, zag ik dat hij alleen een slip droeg. Ma keek duidelijk gegeneerd de andere kant op. Waarom eigenlijk? Ik nam toch aan dat het lichaam van een man voor de meeste getrouwde vrouwen geen onbekend voorwerp was. Of kwam het doordat het om een vreemde man ging? Was het de gedachte aan ontrouw?

Castor rekte zich uit zover dat ging, keek naar het achterhoofd van ma en knipoogde vervolgens naar mij. Het was warm in de trein, we naderden duidelijk de zuidelijke streken. Het onweer van vannacht had nauwelijks verkoeling gebracht. Ik merkte dat de tricot pyjama, die ik droeg, aan alle kanten aan mijn lichaam plakte. Hoe zou het in Napels zijn? Heet, arm en vuil nam ik aan. De vrouw van het reisbureau had me voor bedelaars gewaarschuwd, voor diefstal en voor het hanige gedrag van de Italiaanse mannen. Nu was Castor nog bij me, hoe zou het zijn als ik er alleen voor zou staan?

We naderden Napels. De koffers kwamen naar beneden, de reistassen werden ingepakt en de vele reizigers vormden een lange optocht in de nauwe gang. Castor had slechts een rugzak bij zich en ontfermde zich gelijk over de mijne. Horden mensen stroomden over het perron. Anderen wurmden zich weer in de trein, omdat deze over een half uur weer zou vertrekken. Overal hoorde ik Italiaans geschreeuw, dat ik niet kon verstaan. Hier en daar klonken ook andere talen op uit de massa. Veel jongeren met rugzakken hadden zo te zien de nacht doorgebracht in het zitgedeelte, ik zag spijkerbroeken en vermoeide gezichten die telkens weer gericht werden op de borden, die de vertrektijden aangaven. Sommigen stonden voor de stalletjes waar etenswaren verkocht werden, anderen stonden er geleund tegenaan met een beker hete koffie. Hoewel de temperatuur aangenaam was, waren de meeste mensen gekleed in een jas. Enkel de jongeren gaven het idee dat de zomer allang was aangebroken. Castor was te midden van deze heksenketel een bron van rust, hij had dit duidelijk eerder meegemaakt. "De trein naar Pompeï vertrekt over twintig minuten in de ondergrondse. We kunnen het beste daar naar toe gaan. Wisselen in die korte tijd is totaal onmogelijk. Heb je wat lires?"

"Ja, maar niet veel. Ik heb cheques bij me in verband met diefstal."

"Nou, dan gaan we na een paar dagen terug naar Napels om te wisselen. Je zult het museum toch wel willen zien, daar bevindt zich het meeste dat in Pompeï is gevonden. Anders zou het door het weer te veel beschadigd raken."

Ik slikte alles, diep in mijn hart wel blij dat iemand de leiding nam. Blij? Mijn hemel, dan was er toch wel iets van de jeugd verdwenen. Vroeger riep ik altijd dat ik alles zelf wilde beslissen. Veel was er niet van terecht gekomen. Iedere theorie verloor iets van zijn waarde als hij nooit in de praktijk toegepast kon worden.

Castor kocht kaartjes voor het kleine treintje naar onze bestemming. Er waren niet veel mensen, die op het grijze perron wachtten. De reis ging voor een deel ondergronds, waarna we even buiten de stad in de stralende zon opdoken. Grasland en boomgaarden gleden voorbij. Castor merkte duidelijk dat ik verstilde door de veelheid aan warmte en bloemen en deed er voor het eerst deze dag het zwijgen toe. Eerder had hij me vermaakt door het vertellen van raadsels. Ik vermoedde wel een gezellige, maar vermoeiende reisgezel gevonden te hebben.

De greep naar mijn rugzak toen ik ineens de naam Pompeï ontwaarde, deed hem in de lach schieten.

"Blijf nog maar even zitten, de stad heeft vijf stations en we hoeven hier niet te zijn."

"Vijf? Hoe groot is het hier dan?"

"Niet zo groot, alleen de treinrails lopen als een lus om de oude stad heen, zodat je bij geen enkele ingang een concentratie van bezoekers krijgt. Je moet het vergelijken met een metro, die doet ook veel plaatsen aan."

Een metro deed me denken aan drukke steden. Niet aan een stadje met een sfeer van oudheid en vage geheimzinnigheid zoals Pompeï. Een boemeltreintje was een meer passend woord voor hetzelfde ding.

We stapten uit in de nabijheid van de camping, het laatste station dat naar de Villa der Mysteriën heette. Castor wist precies waar hij naar toe moest gaan en begon energiek te stappen met zijn zware rugzak, die ik nauwelijks op kon tillen. Ik kwam er met mijn lichtgewichtspulletjes wat beter af. Rigoureuus het niet noodzakelijke schrappend, had ik het te sjouwen gewicht beneden de tien kilo weten te houden. Ook dat was zwaar voor mijn ongeoefende rug.

"Het is niet ver," verzekerde Castor me, dus ik liep moedig met hem mee over de mij volledig onbekende weg. Er stonden zeer weinig huisjes. Het waren eigenlijk kleine boerderijen met wijngaarden die tegen de bergen opliepen, omringd door stenen muurtjes waartegen bonte bloemen groeiden. Er was opvallend veel blauw. De lievelingskleur van de Romeinen, zoals Castor me wist te vertellen. De lucht was één nuanceloze blauwe koepel, die bijna pijn aan de ogen deed. Mijn voeten zaten binnen de kortst mogelijke tijd onder het stof. Echt vakantie, ik voelde me in ieder geval volledig on-Nederlands.

"Waar is de Vesuvius?" vroeg ik.

Mijn reisleader wees op een berg die er niet echt gevaarlijk uitzag, ik kon me niet voorstellen dat zovelen de dood hadden gevonden door de uitbarsting van die vulkaan.

"Dat dingetje?"

"Ja echt. Vergeet niet dat het een vulkaan is. Het venijn zit diep in de aarde en spoot er op die 24-ste augustus uit. De Vesuvius was een vuurkolom, driemaal zo hoog als normaal. Hij spoot gloeiende stenen in het rond en brandende lava, waaronder Pompeï bedolven werd. Waarschijnlijk is het dal dus opgevuld, waardoor de berg minder hoog lijkt dan vroeger."

Ik knikte en was blij niet in die tijd geleefd te hebben. Het zou je maar overkomen als je rustig thuis zat. Ik hield absoluut niet van plotselinge uitbarstingen en kon er nooit goed op reageren. Misschien kwam dat omdat mijn opvoeding nogal beschermd was geweest. Ik werd als enige dochter goed bewaakt. Ik werd door mijn moeder met de auto naar feestjes gebracht en keurig weer afgehaald. Meestal was dat wel voor twaalfen, maar omdat ik nooit zo'n fuifnummer was, gaf dat geen onoverkomelijke bezwaren. Het woog lekker op tegen het uur fietsen, want we woonden nogal afgelegen en datzelfde feit zorgde ervoor dat ik nooit met dat afhalen geplaagd werd. Iedereen wist dat de stille weg langs het kanaal gevaarlijk was.

Toen er later feesten kwamen, waar ik wel graag langer bleef had ik inmiddels een persoonlijke beschermer opgeduikeld. Raymond woonde dan wel niet in de buurt, maar was wel bereid om wat om te rijden voor mijn veiligheid. We waren trouwens vaker samen, je zou hem mijn eerste vriendje kunnen noemen. Ik was bij vlaggen verliefd op hem, maar hij bleef altijd de nuchtere jongeling wiens hart niet ontvlambaar was. Nadat ik Mark ontmoet had, verdween hij van mijn horizon.

"Daar is de camping," riep Castor vrolijk, "Kom, dan schrijven we ons meteen even in."

Het was een groot terrein met ook aardig wat gebouwtjes erbij. Het geheel had iets van een vrolijk modern zomerkamp en dat had ik niet verwacht in de buurt van Pompeï. We gingen naar het kantoortje en hadden nogal wat moeite om duidelijk te maken dat we apart wilden slapen in twee tenten. Nadat we eindelijk apart ingeschreven stonden, liep de jongeman mee naar een leeg plekje in het midden van het terrein.

"Nice stay here," wenste hij vriendelijk, en nog wat, maar dat werd overstemd door een trein die met luid kabaal achter de camping langs ging.

"Leuk!" zei ik met een knik naar de spoorlijn, "Wist je geen andere camping?"

"Jawel, maar die is erg primitief."

"Nou en? Ik hoef geen luxe."

"Hij is ook niet bewaakt. Iedereen kan er op en af."

Dat was andere koek, ik wilde toch wel de omgeving en het stadje bekijken zonder alle spullen op mijn nek mee te sjouwen. Ik begon de tent op te zetten en Castor deed naast me hetzelfde. Hij bood gelukkig niet aan om me te helpen, we waren gelijken en op die manier zou het een leuke tijd kunnen worden. Ik wenste absoluut geen beschermheer, die me als van suikergoed beschouwde. Daar had ik mijn buik vol van, net als in de dagen na sinterklaas van het echte spul.

Mijn onervaren pogingen duurden heel wat langer dan zijn praktische handelingen, misschien lag het ook aan de soort tent. Dat hield ik mezelf althans voor, ik was een voorstander van vriendelijkheid jegens jezelf. De wereld en de mensen waren vaak onaardig genoeg. Tenslotte stonden de twee groene tenten naast elkaar, ik vond het verschil wel grappig. De zijne stond kaarsrecht en de mijne leek wel een ingezakte pudding. Castor trok nog wat tentlijnen bij mij strak, maar het mocht niet baten, de vreemde bochten bleven.

"Laat maar, de tent staat en het weer is te mooi om mijn woning om te doen waaien."

"Je had niet met de zijkant moeten beginnen."

"Gelukkig doe ik niet mee met een schoonheidswedstrijd."

Ik dook mijn groene huisje in en haalde handdoek en toiletgerei uit mijn rugzak.

"Weet jij waar de sanitaire voorzieningen zijn?"

"Ja signora, die lage witte gebouwtjes daar. U zult verbaasd zijn over de kwaliteit daarvan. Geniet van uw luxe!"

Ik grinnikte en ging op weg. De zin om het reisvuil van me af te spoelen was groot, hopelijk was de douche niet al te koud. Binnen stond een klein rijtje van vier mensen te wachten bij witte deuren. Eén ervan was Nederlands, want ze begroette me met een "Ook goedemorgen."

Ik keek op mijn horloge en zag dat het inderdaad nog 'morgen' was, ook al had ik er voor mijn gevoel al een halve dag opzitten.

"Dag. Zitten er douches achter die deuren?"

"Volledige badkamers zelfs."

Iemand kwam naar buiten en een moeder met kind ging naar binnen. Ik ving een glimp op van een ligbad en was verbaasd. Blijkbaar was de moderne tijd ook tot Zuid Italië doorgedrongen. Of was dit een overblijfsel van de decadente luxe der Romeinse keizers? Ik had wel eens wat gelezen over de thermen, de badhuizen van Rome en Pompeï. Deze waren van een kwaliteit die zijn weerga niet kende. Die Romeinen waren een apart volkje, ik kon me niet voorstellen hoe het leven in hun rijk was geweest.

Het Nederlandse meisje zag mijn verbaasde gezicht en lachte.

"Het is wel fijn dat je je hier zo goed kunt verzorgen, hoor. In Pompeï zelf is het zo heet dat je onder het stof en zweet terug komt. En zout water is ook niet alles."

"Ben je hier vaker geweest?"

"Oh ja, het is een heel gezellige camping."

De mensen voor me waren zo beleefd om niet uitgebreid te gaan poedelen. Het duurde niet lang of ik stapte de ruimte binnen, waar ik een bad met douche, een bidet en een wastafel aantrof. Het leek wel het boudoir van een filmster. Ik kleepte me uit en douchte me helemaal schoon met het lauwarme water. Ik voelde de vermoeidheid, die reizen nu eenmaal met zich meebrengt, gewoon van me afspoelen. De verleiding om uitgebreid in bad te gaan was groot, maar ik hield me in. Tenslotte waren er meer mensen die zich schoon wilden maken.

In een schone blauwe jurk gehuld, kwam ik terug bij de tent. Daar had Castor zijn honk al ingericht, een blik naar binnen leerde me dat het er keurig was. Wat dát betref leek hij wel wat op Mark. Die had zich altijd wild geërgerd aan mijn slordigheid. Hij wilde dat de kamer 's avonds netjes was en vertoonde altijd een nachtelijke opruimwoede. Ik had liever dat hij andere dingen deed op de late avond dan schoonmaken. Voor mijn gevoel was het een excuus om mij te kunnen ontlopen. Als de boel opgeruimd was, kroop hij in bed met een beledigd gezicht en ging slapen. Ik had getracht dat te veranderen door zelf op te gaan ruimen. Als de afwas gedaan was, de kranten weggehaald, de tafel afgenomen en de gordijnen dichtgetrokken, ging ik vol verwachting met hem naar boven. Ik hield het een hele tijd vol, totdat het me duidelijk werd dat het niets veranderde aan zijn houding ten opzichte van mij. In het vervolg liet ik het voor wat het was. Ik trachtte erover te praten en te begrijpen wat hij wilde en voelde, zijn verwijten bleven echter komen. Ik moest me niet zo op één ding fixeren, ik was een manzieke vrouw, zuiverheid van leven was zijn streven. Tenslotte gaf ik ook dát maar op; het was zo zinloos. Als geen van beiden bereid is de standpunten te wijzigen kan je net zo goed niet praten.

"Ik heb voor de lunch gezorgd," zei Castor, "We kunnen picknicken."

"Je moet me niet steeds trakteren, dat geeft me een schuldgevoel."

"Ach, dan zorg jij toch een andere keer voor het eten, we zijn nu toch samen, dan is gezamenlijk eten wat gezelliger dan alleen."

Ik kon me wel vinden in die redenering, eigenlijk had ik geboft met Castor. Hij begeleidde me op mijn eerste stappen naar de zelfstandigheid.

Ik vertelde dat ik Nederlanders gesproken had. Castor grinnikte.

"Die zoel je wel meer aantreffen. Nederlanders zie je overal op de wereld en deze camping is bekend bij veel landgenoten."

"Zitten er hier zoveel?"

"Je zult ook veel andere nationaliteiten tegenkomen, Italianen, Engelsen, Amerikanen, Duitsers... De meeste mensen zijn hier al eerder geweest, zul je merken. Ik zie veel bekende gezichten."

Het leek me wel grappig om bekenden van allerlei nationaliteiten terug te zien op een camping in Italië.

"Wie weet kom ik ook wel eens terug."

Castor glimlachte en zweeg.

We aten heerlijke verse broodjes, zoete perziken en gekruide worst. Ik voelde me nogal luxueus. Castor reikte me de melk aan en ging achterover in het gras liggen. Ik betrapte me op de gedachte naast hem te willen gaan liggen en schaamde me. Je zou bijna zeggen dat Mark gelijk had met zijn verwijten.

Volgens hem zag ik een man nooit als vriend, maar slechts als wezen van de andere sekse, waarmee wel wat te beleven zou zijn. Ik had het altijd verontwaardigd ontkend. Het klonk alsof ik een soort nymfomane was, die me op iedere man stortte die mijn pad kruiste. Niets was minder waar.

"Wildeste je vandaag Pompeï nog gaan bekijken?" vroeg ik, Castor schudde zijn hoofd.

"Het is al laat en het stadje puilt over van de toeristen, het is prettiger om vroeg te gaan en op je gemak rond te lopen. Wat we wel kunnen doen, is de nieuwe stad bekijken; daar staan ook wel een paar aardige dingen en we kunnen wat rondwandelen."

Eigenlijk was ik liever de ruïnes gaan bekijken, maar de spanning bewaren was ook wel leuk. Zonder bagage en lekker schoon had ik veel minder last van de hitte, dan op de heenreis. We waren nog maar net de camping af of Castor werd geroepen. Een jong paar klom uit een vreemdsoortig koekblik met wielen eronder, geschilderd in een bizarre roze kleur met lange zwarte strepen lopend van boven naar beneden. Het was een krankjorume auto.

"Cassebas," kirde de juffrouw, zich naar hem toedraaiend als een krolse poes in het voorjaar, "Je bent er al!"

"Net hoor," zei 'Cassebas'. Hij stelde mij voor als zijn toevallige reisgenote en ik kreeg de namen van het stel te horen, André en Marleen van der Brugge. Ik mocht Marleen op het eerste gezicht niet. Vooral omdat ze me zo half minachtend, half spottend aankeek. Bovendien hield ik niet van kirrende vrouwen, die doen alsof mannen het middelpunt van hun wereld zijn. Het deed me te veel aan Marks verwijten denken. Herkende ik mezelf in hen, was dat het? Vroeger had ik nooit veel over mezelf nagedacht, maar sinds mijn huwelijk zo was mislukt, was ik steeds vaker mijn gedrag en gedachten onder de loep gaan leggen. Als iets mis gaat, zoek je toch ook naar de schuld bij jezelf. André was een veel sympathieker figuur, hij had mijn verbaasde blik in de richting van het koekblik opgevangen, en, na mijn hand geschud te hebben, stelde hij me aan De Tor voor. Zo heette het autootje blijkbaar.

Castor leek de ontmoeting niet zo op prijs te stellen, hij nam snel afscheid en met een zwaai gingen we verder de lange laan af.

"Weer bekende gezichten, hè?" zei ik, hopen dat hij wat meer zou vertellen. Zijn mond stond, zoals ik nu wel gemerkt had, zelden stil en dat stelde ik wel op prijs, het leidde mijn gedachten af.

"Ik had er geen idee van, dat ze ook hier zouden komen," mopperde hij, zijn blik stond donker.

"Mag je ze niet?"

Hij keek opzij, de boosheid, die ik net gezien had, was plotseling verdwenen.

"Ach jawel, maar ik houd niet van onverwachte dingen."

Die uitlating had ik niet verwacht, Castor was het type dat juist niet van een dagelijks patroon hield, die indruk had hij althans op me gemaakt. Ik had het vermoeden dat hij me de juiste reden van zijn boosheid niet wilde vertellen en vroeg me af waarom dat zo was, zijn gezicht had ook te plotseling weer normaal gestaan. Mocht ik niet weten dat het stel door hun komst zijn kwaadheid opgewekt had? of wilde hij gewoon mijn dag niet bederven met zijn persoonlijke antipathieën? Het was voor mij duidelijk, dat hij Marleen ook niet

zo mocht. Als hij mij met dezelfde koelheid benaderd had in de trein, was ik absoluut niet verder met hem opgetrokken. Castor bleek een ingewikkelder karakter te hebben dan ik op grond van zijn ongebonden gedrag had vermoed. Nu was hij weer geheel de oude, pratend over de nieuwe stad Pompeï, waar hij ook heel wat vanaf wist. Hij was hier duidelijk meer geweest en had er waarschijnlijk ook over gelezen. Het amuseerde me om een toegewijde gids te hebben, die nog knap en sympathiek was ook en niet eens jegens iedere vrouw. Ik zou liegen als ik zei dat ik dat niet leuk vond.

"Kijk, daar is die kerk," zei hij, een mooi, wit gebouw aanwijzend. Ik moest helaas bekennen, niet geheel geluisterd te hebben.

"Welke kerk?"

"Het Heiligdom van de Madonna van de Rozenkrans," zei hij alsof het een naam was vol hoofdletters, gelukkig niet geïrriteerd rakend zoals Mark altijd deed, als hij me op dromen betrapte.

"De Maagd wordt hier bijzonder fanatiek aanbeden, pelgrims vanuit heel Italië komen haar hier aanbidden. Nieuw Pompeï is helaas nog te weinig in het buitenland bekend, anders zouden daarvandaan ook wel velen komen."

Nieuw Pompeï als een soort van bedevaartsoord, ik kon het me nauwelijks voorstellen. Het was een doodgewoon stadje, ja, de kerk was mooi, maar verder was er niets bijzonders. Toch sprak ik Castor niet tegen, hij was waarschijnlijk katholiek opgevoed.

"Dan zouden we hier helemaal veel toeristen hebben."

"Soms heiligt het doel de middelen."

Dat was waar, maar ik hield niet zo van druk bezochte gebieden. Iemand trok aan mijn jurk, naast me hield een jochie zijn hand op, het witte hemdje en de stoffige broek deden armoedig aan. Ik zag smekende bruine ogen in een groezelig gezicht.

"Please signorita..."

Ik had nauwelijks geld bij me maar Cas diepte een paar lires op uit zijn zak en gaf het, de rest van de kinderen wapperde hij af. Toen ik vond dat het niet helemaal eerlijk was om eentje iets te geven en anderen niets, haalde hij zijn schouders op.

"Het maakt niet uit. Ze horen allemaal bij elkaar en geven hun loon aan die man daar. Hun vader of gewoon een soort 'jeugdleider'. Alle kinderen horen bij een paar families."

Hij wees naar de straathoek waar een Italiaan stond, die inderdaad de lires in zijn zak liet verdwijnen. Ik voelde me op de een of andere manier genomen. Een kind dat bedelt is zielig, een kind dat voor een ander bedelt en wordt gebruikt, daar hield ik niet van.

Castor begon met een relaas over de armoede in de antieke tijden.

"Iedereen kreeg gratis eten en kleding. Ze konden de arena en het theater bezoeken. Toch had men geen sociale wetgeving. Als je een aanzienlijk man was en je wilde invloed uitoefenen, dan wilde je gekozen worden in een

bestuursfunctie. Aangezien iedere man stemrecht had, was het handig om de bedelaars op je hand te hebben."

"En de vrouwen?"

"Die hadden geen stemrecht, al hadden ze wel invloed. Zonder vrouwen besta je niet, daar was de Romein ook wel van overtuigd. Pompeï was vergeven van de hoeren, het was een geliefd vakantieoord voor mensen uit de omgeving. Nu nog steeds, al is het nu vooral de oude stad die hen trekt."

"Je weet er ontzettend veel van."

"Ik heb veel gelezen over Pompeï en het hele Romeinse Rijk in het algemeen. Dan is het leuker om rond te lopen, de stad gaat voor je leven, je ziet hoe er wagens reden, mensen liepen. Je stelt je voor hoe de straat eruit zag toen de daken nog op de huizen zaten en toen er nog kleurige verf op de muren zat. Vroeger waren alle huizen rood en geel geverfd. Tegenwoordig denkt men dat het gewoon steen was. Als je weet hoe het waterleidingsstelsel werkte, kijk je met meer bewondering naar de openbare toiletten, de overblijfselen van de toiletten en het sanitair in de huizen. Sta er even bij stil dat het eeuwen heeft geduurd voordat men het comfort, dat men hier had, weer had ontdekt. Met de Romeinse beschaving ging een hoog verheven cultuur ten onder."

Het klonk niet bitter.

"Er zijn veel culturen verdwenen," zei ik.

"Dat is het lot van de beschaving. De onze verdwijnt ook nog wel, misschien sneller dan je denkt."

"Dat klinkt onheilspellend!"

"Ja?" Hij lachte naar me, "Het is niet zo'n slechte ondergang. De aarde spleijt open en binnen een dag is het gebeurd."

Hij wees naar de Vesuvius die als wolf in schaapskleren onder de strakblauwe hemel lag.

"De mensen in Pompeï wisten dat ze dichtbij een vulkaan leefden. Ze bleven er wonen en gingen ook niet weg toen de aarde al de hele dag sidderde en de bronnen opdroogden door de ondergrondse lava. Ze wachtten lijdzaam af. En wij doen tegenwoordig precies hetzelfde."

Ik begreep dat hij op de toestand van de wereld doelde en moest hem gelijk geven. Maar waar konden wij naar toe als de aarde inderdaad de strijd zou opgeven? We deden met de fabrieken, de auto's - en noem maar op - alles om de aarde zo te vervuilen dat er geen leven meer mogelijk zou zijn, omdat de ozonlaag compleet verdween. Ik had er nog nooit zo over nagedacht, maar zoals Cas het verwoordde, klonk het griezelig. En net als de mensen uit Pompeï nam ik liever aan dat het zo'n vaart niet zou lopen.

Het begon al laat in de middag te worden. We wandelden terug naar de camping met een gevulde tas, want Cas had ingeslagen voor de maaltijd. Omdat ik me schuldig begon te voelen, bood ik aan om te koken. Hij knikte, maar het kwam er natuurlijk op neer dat we het samen deden. De vrees dat ik eenzaam in Italië zou zitten, was wel volkomen onterecht gebleken. We hadden het ons net

gemakkelijk gemaakt met borden en bekers, toen er weer een paar mensen naar ons toekwamen. Twee meisjes ditmaal, die al snuivend dichterbij kwamen.

"Mmm Castor, dat ruikt lekker. We mogen zeker niet mee eten, hè?"

Ik keek verbaasd op. Weer bekenden en opnieuw Nederlanders, ik had op het jongetje in Nieuw Pompeï na nog geen Italiaan ontmoet. Castor stelde de meisjes voor, Ireen en Wilma, twee zusjes uit Dordrecht, die hij inderdaad het jaar daarvoor ook in Pompeï had gezien. Ik vond hen wel aardig. Beide meisjes droegen shorts en een vrolijk T-shirt. Beiden hadden donker haar, alleen dat van Wilma was jongensachtig kort geknipt.

Marleen en André hadden hun Tor gelukkig aan de voorkant van het kampeerterrein neergezet, zodat we niet op hun schoot zouden zitten. Het was niet zo erg dat Castor zo bekend was. Hij gaf me absoluut niet het gevoel erbuiten te vallen. Ik hoorde er als vanzelfsprekend bij en dat beviel me wel. Ze zeggen dat mensen individualisten zijn. Ik geloof meer in de mentaliteit van het groepsdier en herkende dat ook bij mezelf. Ik kreeg hier het gevoel van een vakantiecamp, een soort lang schoolreisje.

Ireen vertelde dat ze naar Napels waren geweest naar het museum, dat we daar absoluut naar toe moesten, en dat de zee heerlijk was.

"De zee?" herhaalde ik verbaasd. Ik wist dat Napels aan de kust lag, maar daar vandaan hadden we geruime tijd in de trein gezeten, die volgens mij landinwaarts was gegaan. Ik had heuvels gezien, huisjes en stationnetjes, maar zeker geen kust.

"De zee is vlakbij," beaamde Castor echter, "Een van de oude stadspoorten heet Porto Marina en van daaruit zie je zo de zee liggen, je kan zo naar beneden lopen. Dat doen we nog wel, vlakbij die poort is ook een klein museum, dat ik je wil laten zien."

Ireen wierp hem een spottende blik toe en ik vond haar toch niet meer zo aardig. Waarom mocht Cas geen plannen voor ons maken, wilde ze hem liever zelf inpalmen? In ieder geval vond ik het leuk, dat Cas ons eten niet met hen deelde, misschien wat kinderachtig, maar die laatste gedachte stopte ik ver weg. Mark was toch niet in de buurt.

"Marina betekent zee," zei Wilma peinzend, "Ik vind het best een mooie naam. Wilma is zo saai."

"Castor niet, ik heb die naam zelden gehoord."

Vroeger had ik een vriendin gehad met een grote zwarte hond, die die naam droeg, maar dat zei ik maar niet. Mensen vinden het meestal niet leuk als ze een 'hondennaam' hebben.

"Zo heet ik ook niet," zei Castor, "Eigenlijk is mijn naam Casper, maar ergens op de lagere school werd dat veranderd. Casper is trouwens een Perzische naam, jongedames, eigenlijk is het Kansarm. En weten jullie wat dat betekent?"

We schudden alle drie nee.

"De schatmeester," zei Castor triomfantelijk. Ik vond het leuk om te horen, maar Ireen en Wilma staarden hem aan alsof hij iets heel wonderbaarlijks verkondigd had.

"Echt? Dat verzin je niet?"

"Schatmeester," bevestigde hij.

"Tsjee, wat toevallig."

Het bleef even onwerkelijk stil, ik had het gevoel, alsof ik een boek ergens had opengeslagen om te lezen en te veel van het voorgaande gemist had om de zinnen te kunnen begrijpen.

"Waarom is dat zo toevallig?"

De stilte werd bijna spannend totdat Ireen op onverschillige toon zei:

"Flauwekul dat mag ze toch wel weten,"

Cas en Wilma keken haar verschrikt aan, maar Ireen wenste daar niet op te letten en vertelde hoe Cas het vorige jaar op deze camping een meisje had ontmoet, dat door haar ouders altijd 'schat' genoemd werd. Cas had die gewoonte snel overgenomen en de romance was opgebloeid."

"Leuk," zei ik vriendelijk, en niet jaloers, al vroeg ik me af hoe de romance met Schat er nu voor stond. Ik keek even naar Cas, wiens gezicht buitengewoon opgelucht stond. Omdat ik niet te negatief reageerde of was er een andere oorzaak? Weer hing die zelfde vreemde stilte er, totdat Ireen opnieuw het heft in handen nam en verklaarde, dat ze totaal niet bij haar naam, paste.

"Irene, de vredige, dat ben ik helemaal niet. Ik vind het veel leuker om de mensen een beetje op te juttten. Wat betekent jouw naam eigenlijk?"

"Het is gewoon een vervrouwelijking van de mannelijke naam Arend. Dat valt alleen niet op, omdat de klemtoon wisselt."

"Is Arenda wel een bestaande naam?"

"Ik dacht van niet, mijn moeder had de grootste moeite om me ingeschreven te krijgen."

"De onze hadden daar geen problemen mee, half Nederland heet Wilma."

"En de andere helft Irene."

We moesten lachen, al hadden ze wel een beetje gelijk. Ik was blij met mijn naam, altijd al geweest ook.

Het werd toch nog een leuke avond, totdat het donker werd en de muggen op Castors lamp afkwamen. Onze gasten trokken af en ik dook na Cas welterusten gewenst te hebben, mijn eigen tent in. De vorige nacht had ik niet geweldig goed geslapen, dus ik wilde wat nachtrust inhalen.

Natuurlijk lig je met zo'n voornemen een hele tijd wakker. In mijn slaapzak voelde ik me eenzaam en verlangde ik naar Marks arm om me heen. We sliepen meestal dicht tegen elkaar aan, zeker in de eerste jaren van ons huwelijk. Zou hij nu een ander omarmen? En zou zij krijgen, wat hij mij nooit gegeven had? Ik zuchtte en had zin om naar Castor toe te gaan, maar Marks woorden hielden me tegen.

Ineens hoorde ik zachte stemmen links van me, dus bij Cas in de buurt.

"Ik heb helemaal geen zin om je wat uit te leggen," klonk het boos.

"Was thuis gebleven!"

"Dan ken jij haar nog steeds niet! Ze drijft haar wil door en ze heeft nog gelijk ook!"

"Kom nu mee en houd je kop dicht!" Ze verwijderden zich en het was weer stil, alleen het geluid van de passerende trein verbrak de stilte. Ongebruikelijk voor een camping waar er toch meestal mensen tot diep in de nacht buiten zaten. Waar was Castor naar toe en wie was de eigenaar van de andere stem geweest? Het was duidelijk een mannenstem geweest, maar had te zacht geklonken om te kunnen herkennen.

Ik woelde in mijn slaapzak rond tot ik het niet meer uithield van nieuwsgierigheid en opstond met het voorwendsel om een luchtje te gaan scheppen. Zo kon ik meteen poolshoogte nemen. Ik trok een trui aan over mijn pyjama, deed slippers aan en ritste de tent open. Buiten was het donker, alleen het licht dat uit de badkamers kwam, bewees dat er toch mensen waren. De stille tenten zagen en verlaten uit, maar dat was natuurlijk onzin, de bewoners sliepen. Ik was de enige die me zo laat perse naar buiten moest begeven. Waarom? om Castor te zoeken uit pure nieuwsgierigheid!

Het hele idee kwam me ineens onzinnig voor. Ik liep naar de sanitaire ruimte en ging naar de WC om een excuus te hebben voor mijn nachtelijke wandeling. Op de terugweg naar mijn tent kwam er een vrouwengedaante in een doorschijnende nachtjapon mijn kant uit. Ik dook weg achter een der spaarzame bomen. Ze liep voorbij, ik herkende in een flits Marleen van den Brugge. Ze was alleen. Wat deed zij hier zo laat in die kledij? Mijn antipathie, die ik vanaf het eerste moment had gevoeld, stak zijn kop weer op. Misschien bezocht ze een geheime minnaar? Ik zag haar er wel voor aan om met iedere loslopende man iets te beginnen, zo'n type was het wel.

Terug in de tent spookten er gedachten door mijn hoofd, waarin nu weer Marleen en dan weer Castor een rol speelde. Maar uiteindelijk viel ik toch in slaap.

Wil je de rest ook lezen? Stuur me dan even een email 😊 Krijg je de rest gratis!

anne@mijnstambomen.nl